

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési ár:

Othasákos petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábos petitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglalt
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szombat, Január 17.

12. szám.

Egy új orosz miniszter.

A Néva partjáról dörög világgá a meglepő hír, hogy a szent synodus fő-procuratorát Pobjedonoscseff urat a csár kinevezte volna cultusministernek. Csak a napokban volt alkalmunk a jelenleg Oroszországban uralkodó oroszosítási politikával foglalkozni s kimutattuk, hogy a pánrussizmus ez időszakra a legkiméletlenebb szigorral érvényesül a csári birodalom nemzetiségei ellen. Pobjedonoscseff kinevezése a cultus ministerium élére mutatja, ime, hogy ezt az erősebb hangnemet nem volna mulékony áramlat okozta hanem, hogy III. Sándor csár el van tökélyve állandó kormányzási elvévé tenni azt.

Az említett hirt nyomban követi ugyan egy félhivatalos, de ez oly tétovázó hangon van tartva, hogy a mondott kinevezés megtörtént mégis lehetségesnek látszik. S így Európa közvéleményének számolnia kell e kinevezés eshetőségével és meg kell fontolnia annak kihatását Oroszország politikájára.

A szent synodui eddigi procurator a megtestesült pánrussizmus. Magas állásában eddig is ily irányban működött és sok szigorú rendszabályt kell az ő rovására írni az oroszosítási nem orthodoxok ellen. Fanatikusan gyűlöl mindent, a mi nem tőzgyökeres orosz és igaz hittű és semmi oroszaktól sem irtózik, hogy mindent oroszosítsa és orthodox-szá tegyen, a mi a csári birodalomban él s létezik. — Kinevezése a cultus ministerium élére, eszerint az autocratia hadüzenete lenne — mint a „Pester Correspondenz“ kifejti, — két irányban: nem-orosz a nem-orosz nemzetiségek, köztük különösen a legellenállóbbak, a balti németek és a finn-ek oroszok befolyásoltatnának anyanyelvük használatában, a számtalan szekták pedig hasonlóképp oroszokkal kényserítettnek vissza az orthodoxiához.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy névnapra.

Ugy elgondolkozom,
Mit küldjek, mit adnék,
A neved napjára?
Van egy meleg szívem,
De annak tied rég,
Minden dobbanása!

Ha már nem adhatok,
Hadd kérjek valamit,
A neved napjára:
Hozzad szállt lelkemet,
E messze utjaig,
Ne ereszd magába!

Küldd el a tied is;
— Lásd, hideg e világ,
Erdőre, madárra:
Ezekkel, ezekkel
Tegyünk jót legalább,
A neved napjára!

Igy, egymást ölelve,
A merre átszállnak,
Szerelmünk dalára:
Felmolyog majd arca
E rideg világnak,
A neved napjára!

Szabolcska Mihály.

Genfi levél.

(Január 11-dikén.)

Hiába, csak nem jó „nagy ember“-nek lenni, még ideiglenesen sem. Mióta a „Fővárosi Lapok“ tárczájában az én csakugyan nem valami szép hangzású nevem ki lett szolgálta a nyilvánosságnak, hasztalan volt a

Tetát a brutális üldözések egy új korszaka fenyegeti Oroszország szerencsétlen lakosainak sok millióit. III. Sándor csár rendszere ugyanis az erőszak, a legkiméletlenebb, a legnyersebb erőszak a pánorosz és orthodox eszme szolgálatában. A zsidók üldözése csak egy szem rendszer láncolatában. Sanyargatják a zsidókat, de nem azért, mert zsidók, hanem mert nem orthodoxok s nem oroszok. És hasonló okból üldözi a csárság a németeket a Keleti-tenger vidékén s a finnek szívós népségét. Nem tisztelik ezredéves nemzetiségüket, nem viseltetnek kegyelettel magasabb kultúrájuk iránt; nem elég, hogy szolgágra vannak juttatva, még nyelvüktől és hitüktől is megkell őket fosztani. Így akarja azt a minden oroszok egyeduralkodója s ezért kell Pobjedonoscseffnek a szent synodus palotájából átköltözködni a cultus ministeriumba.

Az erdélyi szászoknak, kik nemzeti-ségük elnyomása miatt panaszkodnak, nem kell-e szégyentől pirulniok, ha ősz-szehasonlítható sorsukat a Keletitengernél lakó fajrokonaiak sorsával?

És e monarchia szlávjai, különösen azok, kik Moszkva felé sandítanak, nem érznek magukban valami kéjelmetlenséget, ha, bár az összes polgári és nemzetiségi jogok teljes birtokában, extravagaus törekvéseket ápolnak, a nélkül, hogy meggondolnák, hogy Oroszország nemzetiségeit éppenséggel boldoggá lehetne tenni legkisebb részével annak, a mit szlávjaik mint nem elégendőt viszszaütanának. Valóban, ha az I. Ferencz József igazságos jogára állat élő népek hozzá tudnának szokni, hogy Oroszország belállapotait elfogulatlan szemekkel figyelnék meg, bizony nem lenne nemzeti-ségi vizsály Ausztria-Magyarországon.

Országgyűlés. A képviselőház tartotta első ülését a hosszú karácsonyi szünet után. A képviselők az első ülésre nagy szám-

jóakarattal, azóta minden lépten-nyomon érzem annak a kezdő mondat igazságát.

Először is a szabóm, aki Ó-Kécskén literátus ember, rájött a lapból, hogy én még sem a rendes uton Amerikába, hanem csak Genfben jöttem. S erről — azt hiszem — elég balladai rövidséggel ennyit mondanom. Hanem, hogy neki mit mondjak? Legegyszerűbb dolog volna természetesen hivatkoznom arra, hogy ime hát csakugyan poéta vagyok s szíveskejjék ebből levonni a következtetéseket. De hát annyira meg sem ismeri az irodalmi viszonyait. Csak még ugyanilyen formán a rektorunk is rám ne törjön a nyári kalábrászok révén holmi kétes követelésekkel.

De ezek még hagyján. A messze levő ellenséggel még csak elbánik valahogy az ember; de a kivel éppen szemben állunk, az már nehezebb.

Genfben nagyon népesek a tanulók „pension“-jai. Az egyetemnek sok idegen hallgatója van, szinte a világ minden részéből. Mi is megöltünk eddig itt vagy hiteen a Madame Forestier elnöklése alatt, minden nagyobb rázkódás nélkül. Különösen én nyakig ültem a háborítatlan édes nyugalomban mindaddig, míg a „Fővárosi Lapok“ nak ama bizonyos száma meg nem érkezett. De hogy ezután mi lesz velünk, azt csak a jó Isten tudja!

Az a szám ugyanis, vesztetme, először is a mi nagyobbik házi kisasszonyunk kezébe került, a ki mindent meglát a világon és mindent észrevesz — kivéve azt a keveset, amit épen kellene.

Mint a héja az ártatlan áldozatra, ugy csapott le az én mit sem gyanító nevemre. Egy perc alatt az egész házat föllármázta. Öröme után itélve, legalább is azt kellett hinnie, hogy a szolgabírónk köröztet.

Természetes, hogy végre is „minden“ kiderült, s azóta végkép odavan az én már-már megszokott csöndes nyugalomom.

ban jelentek meg s a hangulat, mint minden ilyen alkalommal, igen kellemes és barátságos volt. Az ülés egyetlen érdemleges tárgya a legközelebbi napirend megálatapítása volt s erre nézve Szapáry Gyula gr. miniszterelnök, továbbá Ugron Gábor és Csanády Sándor zászlósa után elfogadta a ház Péchy Tamás elnök előterjesztését, melynek értelmében a legközelebbi ülés hatfőn d. e. 10 órakor lesz s ezen néhány bizottsági tag megválasztása után tárgyalni fogják a gazdasági bizottság jelentését a képviselőház januári költségvetéséről és a kisdudóvási törvényjavaslat tárgyalásában a képviselőház a vasárnapi munkaszünetéről és a munkásbiztosításáról szóló törvényjavaslatokat fogja tárgyalni.

A parlament legközelebbi tanácskozása. A „Pol. Corr.“ szerint a képviselőház legközelebbi napirendjén levő javaslatok közül egy sem fog alkalmat nyújtani a pártoknak parlamenti actióra. Az ellenzék küzdelme kettős irányú lesz: tárgyilagos jellegű a közigazgatási reformról szóló javaslatnál, személyi tekintetben pedig ezután is megkísérik szakadást idézni elő a kormánypártban, vagy legalább is azt a hitet igyekeznek majd kelteni, mintha tényleg nézeteltérések léteznének a kormánypárt tagjai közt. A tulzók főtörkévése arra fog irányulni, hogy a két ellenzék közös eljárásra egyesítsék a nemzetiség és az alkotmány védelmének jelszava alatt. E mellett arra fognak törekedni, hogy a közigazgatási reformról, a consularis bíraskodásról s egyéb javaslatokról szóló vitát mindig a nemzetiség és a szabad intézmények védelmének szempontjáról vessék, mint a véderőjavaslatnál történt. Remélni kell azonban, hogy a mérsékelt ellenzék mérvadó egyéniségei a közigazgatási reformjavaslat nyugodt, komoly tárgyalását lehetővé teszik, s megakadályozzák, hogy a tulzók fanatizmusa fölszínre vergődjék.

Iskola és imaház a Macsi pusztán.

A tanügy barátait kellemesen érintő nemestetről adhatunk számot. Steinfeld Mihály ur és neje debreczeni lakosok, a közel fekvő macsi pusztai birtokukon egy teljesen felszerelt iskolát állítottak fel, mely a jövő hónapban fog rendeltetésének átadni. — Az áldozatkészségének ezen szép tettét Debreczen

A házi kisasszonyaim menten a nyakamba estek, hogy irjak én nekik egy franczia verset a mokusokról, a ki (igenis a ki, mert ez az elő seemlé a háznál), a ki olyan pompásan ért a mogyoró-töréshez. Mindegy, ha szonett lesz is, csak a kezdő betűkből kijöjjön a „Mirza“ neve. A „Madame“ erővel esketni akar, hogy ne irjak soha egyebet, csak szonett, annak a nótájára, a mit ő szokott esténként — mindyájunk nagy lelki épülésére — énekelni zongora kíséret mellett.

A kollegáim meg eleintem csakugy három lépésről mertek rám féltékinteni, a nagy tisztelet miatt. Közel álltam hozzá, a nagy visszaisszák velem a „brudert“. Mert, hogy a dolog még bonyolultabb legyen, véletlenségből négy nagy költő is belekerült abba a rövid tárczába. S csakugy borzongatta őket a hideg, míg az előtűk ismeretlen szövegből rájuk meredt a Hugó Viktor, Turgenyeff, Lord Byron és Grillparzer neve. Szinte az arczukra láttam irva, hogy „teremtő egy igaz Uristen, mit kereshetnek azok a nevek egy kalap alatt ezzel az emberével?“ Alig tudtam megértetni velök, hogy azok tulajdonképp csak az ellentét kedvéért vannak odaszóve.

Azóta aztán fordítanuk miud ki-ki a maga nemzeté nyelvére, lévén a „pension“-unk öt nemzetiségű pension.

Az ismerőseim mind sietnek gratulálni és lefoglalni egy-egy emlékkötetet majdan megjelenendő költeményeimből.

Igy aztán az igaz, hogy egész nap meg sem mozdultatok miattuk: de elértem hála istennek azt az eddigelé mind az összes világirodalomban páratlan eseményt, hogy noha még kötetem sincs, az első kiadás már is teljesen elfogyott s öt nemzet fia györközik a lefordításának.

Csak a spanyol kollegám néz rám azóta meleg részvétellel tekintettel. Most már tudom, miért? O is poéta, szerény. Erre pedig ugy jöttem rá, hogy míg a többiek

város közigazgatási bizottságának januári gyűlésén nem késett bemutatni Debreczen város és Hajdu megye kir. tanfelügyelője Kis s József ur.

A jelentést szórul-szóra adjuk; hogy annál tisztább fényben lássa a közönség az iskola alapított fennkött gondolkodásmódját: A jelentés így hangzik:

„Örömmel és tisztelettel van szerencsém jeleutni, miszerint Steinfeld Mihály helybeli nagy földbirtokos ur mult 1890. évi december hónapban nálam szóbelileg tett nyilatkozata f. január hó 1-3-án pedig hozzám intézett levele szerint Debreczen sz. kir. város határában levő és a város területéhez tartozó „Kis Macs“ pusztai birtokán lakó családneik 30—50 száma menő tanköteles gyermekei számára boldogult édes atyja, néha Steinfeld Ignác ur emlékének megörökítése végett egy a közoktatási törvény és paedagogia kívánalmának minden tekintetben megfelelő elemi iskolát rendezett be. Az abban működő tanítónak fizetését velem tartott értekezlet után (ha a tanító nőtelen, akkor) 300 forint készpénzben igen tisztességes lakással, s ezen kívül fűtés-sel és világítással, saját asztalánál, önön magukkal leendő kosztolással: szóval teljes ellátással állapította meg. — Ha pedig jövő iskolai évben a tanító családja ember leand, azon esetben a családja fenntartására szükséges deputatumokkal teljesen el fogja látni.

Nevezett földbirtokos ur kérelme folytán tölem kitelhetőleg mindent el fogok követni, hogy kis-macsi tanyai iskolájában még e folyó január hónapban szakképzett tanító kerithessék, s az iskolát vele egyetértőleg az ő nemes intenciójának megfelelőleg megnyithassuk, — melyben a növendékeket vallás-és felekezeti különbség nélkül ő fogja ellátni tan-könyvekkel, taneszközökkel és tanszerekkel. Az iskola megnyitásától szóló jelentésemet f. év február hónapban fogom beterjeszteni, a mikor egyuttal bátor lesznek kérní a tekintetes közigazgatási bizottság elismerésének kifejezését is részére.

E tárgyra vonatkozólag nem hagyhatom említés nélkül Steinfeld Mihály földbirtokos urnak és hozzá hasonló szép lelki emelkedettségű nejeinek következő tetteiket:

a) Macsi pusztájokon felállított iskolájukat 80 gyermek befogadására rendezték be ezért, hogy az ő birtokukat körülvevő kisebb tanyákon lakó 30—49 még eddig semmiféle oktatásban nem részesült tanköteles gyermekek is abba járhasanak.

b), Másodsor, hogy a pusztáján lakó

egyenlő lelkesültséggel ajánlkozta versei-
met a szélrózsa minden irányában terjeszteni:
„Szerföltött komoly arccal félre szólított s
fünnepléyes hangon azt kérdezte tőlem, ha vaj-
jon nem akarnám e néhány spanyol remek
művel gazdagítani a magyar irodalmat?“

Azóta aztán nem győztem végig hall-
gatni, vagyis inkább végig nézni az ő rop-
pant hévvel előadott spanyol balladait.

S mind ezt, világos, hogy semmi egyéb-
nek, mint annak a különben nagyon is jóka-
ratu tárcacikknek köszönhetem.

Genfben — tudtommal — jegyedül va-
gyok magyar, s eddig ha magyar szót akar-
tam hallani, óráhoszat eldeklemálhattam ked-
vesebb költőimből. Most már ennek vége.
Mert ha mindjárt predikációt mondok is, bi-
zonyosan rám fogják, hogy a saját költemé-
nyeimet szavalom.

S ki tudja, mi mindent kell még megér-
nem a saját nagyságom miatt. Mert mennél
tovább szívároga a hír, annál inkább izmoso-
dik az én tehetőségem is. Még jó, hogy nincs
itt valami oly tudományos akadémia, a mibe
beválasztásának tiszteletbeli tagnak.

Mert minden tiltakozásom csak olaj a
fűzre, azt mondják rá, hogy szerénykedem.

Ugy látszik, már a levélhordó is tud
valamit, mert kezd rám görbe szemekkel néz-
ni. Mintha utólag keveselné most már az
újévi boravallót, — ilyen hírneves embertől.

Nincs-e hát igazam, hogy csakugyan
nem jó nagy embernek lenni, még ideig —
óráig sem!

Hanem hát nekem Genfről kellett volna
egyetmást elmondanom, s ime a helyett a
magam bajával töltöm meg a papirt.

No de most már bele se fogok. Majd
legközelebb. Akkorára talán kiheverem vala-
hogy ezt a mostani nagyságomat is; mert
vigasztal a remény, hogy semmi sem tart
örökké a világon.

Szabolcska Mihály.

tanköteles gyermekek a téli idő zordonsága miatt akadályozva ne legyenek az iskolába való feljárásban az iskolát felállító és fenntartó tulajdonosnak nemeslelkű neje mult 1890. év december hó 24-ikének, vagyis karácsonynak estéjén az összes tanköteles gyermekeket teljesen egész ruházattal látta el.

A nagy vagyonnal és gazdagsággal bíró Steinfeld Mihály helybeli földbirtokos urnak és neje nek egy humanitás, mint a népnevelés és közkutatás oltárára hozott ezen valóban nagyszerű áldozataikért részemről is örömmel fejeztem ki a nevelés és közkutatás érdekében hálás köszönetemet; noha az ily nemes tettek elkövetésében van a legnagyobb és legszebb erkölcsi jutalom, mind a mellett másoknak is hasonló szép tettekre való buzdítása végett méltó a közelműködésre és dicsegetésre annyiival is inkább, hogy nevezett földbirtokos ur hozzám beküldött levelében foglalt nyilatkozata szerint úgy fogja berendezni idővel az általa felállított iskolát, hogy abban oly helyiségek legyenek, melyben a sárosi pontként a gyermekek szülői kelenegyütt istentiszteletben is részeshessenek.

Debreczen, 1891. január 4.

Kiss József,
kir. tanfelügyelő.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Korsolyapálya a Margit-fürdőben és a Nagyerdőn a nyitva reggelől estig.
Museum a kollegiumban nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.
Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.
Jan. 17. Négyzet tornálója a Bikában.
Jan. 17. Függetlenségi párt bálja.
Jan. 22. Nőien urak bálja a Bikában.
Jan. 24. Oszimadia ifjak bálja.
Jan. 24. Asztalos ifjuság bálja a Bikában.
Jan. 25. Jogász és tisztviselői kör közgyűlése.
Jan. 25. Az iparos kör bálja a Bika szálloda nagytermében.
Jan. 29. Városi közgyűlés.
Jan. 30. Pinczér egylet közgyűlése.
Jan. 31. Számvevő szék a városban.
Jan. 31. Oszimadia ifju mesterek bálja.
Február 1. Az E. M. K. E. bálja a Bika szálló nagytermében.
Február 7. Evang. filléregylet teaeastélye a Bikában.
Február 7. Közművesek bálja.
Február 14. Szabadelvű párt bálja a Bikában.
Február 10. A függetlenségi kör bálja.

Gróf Dégenfeld József főispán ur és neje tegnapelőtt fényes vacsorát adtak termekben, hová szokott szives vendégszeretettel városunk számos notabilitását meghívák, kik a páratlan szivességű főúri család körében töltött legélvezetesebb esték egyikének kellemes emlékével távoztak későn éjféltől. Hogy lelkes felkészültség sem hiányoztak, melyek a grófné ő méltóságát, a fiatal grófhölgyeket a közszeretben álló főispán urat éltetve, minden jelenlévő szívében meleg visszhangra találtak, az természetes.

A debreczeni ref. egyház tanácstermében jan. hó 18-dik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: folyó ügyek és a lelkesi körök szerinti felosztásra vonatkozó tervjavaslat folytatásos tárgyalása.

A király a színészetnek. Ó Felsége a budapesti nemzeti színház nyugdíjintézetének a deficitet fedezése végett 42.000 forint adományozott.

Emléket Málusz Péternek. Ezelőtt harmadfél hónappal, november 2-dikán, szép ünnepévt rendezett a kollegium hittanhallgató ifjusága a reformáció emlékére, Luther 95 tétének kifüggesztése évfordulóján. Egy lelkes és tehetséges fiatal theologus, Jánosy Zoltán ugyanez emlékbeszédét oiva-ott Debreczen nagy reformátoráról Málusz Péterrel, a ki olyan volt Debreczenben, mint Kálvin Genfben, mint Knox Edinburghban. — E fiatal theologus vetette fel akkor, hogy Debreczen és a tisztántúli vidék kalvinista közönsége valami emléket állítson a nagy nevű reformátornak, a ki korának elsőrangú predikátora, hitvitázója, természettudós, tanára és írója vala. — A „Debr. Ellenőr“ ezeket írta akkor a fölvetett eszméről. „A kegyeletnek és hálaának azok a lehelletes, szép szavai, melyekkel a lelkes ifju öladását végezte, bizonyára széles körben fognak visszhangra találni s a régi eszme: melyet Debreczen reformátorának, a magyar „Genf“ Kálvinjának nevet örökítő emlék létesítése érdekében ő újra fölvetett, kell, hogy minél előbb termé talajra találjon! — Ugyancsak a „Debr. Ellenőr“ írta másnap „Csak gyanítjuk, hol alussza örök álmát, az a fiatal hévvel és erővel, öreg tudományával és bölcseséggel a Kálvin tanok számára meghódította az előbb még ágostai hitvalláshoz szító egész Debreczen, a ki gátat vetett az unitariánus tanok terjedésének, de sem sarkos sem omló, sem ház, utca, tér, sem intézet, egylet, iskola nem őrzi az ő nevét. Pedig ő sokszorosán kiérdemelte, hogy Debreczenben a ján és szívében hordozza a Málusz nevet. Azért időszerű és szükséges volt az eszme, melyet a vasárnapi reformáció ünnepén egy fiatal theologus megpendített, a ki rámutatott arra a sajnós hiányra, a melyet a Kálvinista közönségnek vagy az edinburghi Knox emlékéhez vagy a genfi Kálvin házhoz hasonló intézménnyel kell betölteni.

Meg vagyunk győződve, hogy a már korábban letett szerény alapot tovább fejlesztve rövid idő múlva szép sikert érhetnek el azok, a kiknek első sorban kötelességük ennek az indítványnak határozottabb alakot, a mozgalomnak erősebb lükést adni. — Ime harmadfél hónap után az eszme, melyért hosszú csend után Jánosy Zoltán megfújta a riadót, megint foglalkoztatja az embereket. — Balogh Ferenc a „Debreczeni Hírlap“ban tovább érleli az imént még csekély mozgalmat két cikkben fejtegetvén, milyen emléket állítson Debreczen és a tisztántúli Málusz Péternek. — Balogh Ferenc ur azt írja, hogy vagy Málusz egyletet kell alakítani vallásos, erkölcsi, történelmi tárgyú felolvasások tartására, évfordulati történelmi ünnepélyes összejövetelek rendezésére vagy pedig a reformáció omlópot kell felállítani a nagy templom tere. — Uj munkakerék a városházán. Dr. Tóth János nem régen kinevezett tiszteletbeli aljegyző ma kezdte meg működését Bészler Lajos tanácsnok mellett. Szabó Kálmán közgy. gyakorló pedig Végh Gyula r. kapitány mellé osztották be.

A kereskedelmi akadémia építését vezető nagybizottság ma d. u. együttes ülést tart a kamara helyiségében.

Népszámlálási eredmények. A népszámlálás eredményei még eddig csak körülbelül való számokban ismeretesek. De így is érdekesek. — A nagy városok népessége általában örömdeteszen szaporodott, némelyiké 10-15 % -tel 10 év alatt. Szeged népessége 85080; a balterületen 56537, a tanyák n 34543, (74094). Szabadkáké 74000 (64000). Kolozsváré 34039 (30000). Temesváráé 39868 (33800). Szentesé 32000, Fiumeé 30000 (21000) Czegedé 27524 (24400); Nagyváradé 37000 (31324). Pécsé 32000, A zárjelbe tett számok az 1880 diki népszámlálás eredményét jelentik.

Az önkéntes vizsgálatokra nevez a hadügyminiszter kiegészítő rendelkezést tett. Az egyéves önkéntes vizsgálatinál adott „elégés“ osztályzatból gyakran igény formáltatott arra, hogy a második évi szolgálatra kötelezettek szabadságotassanak, ezzel szemben a hadügyminisztérium elrendelte, hogy a csapatiskolák részére kiadott utasításokban az „elégés“ osztályzat magyarazatahoz hozzá fűzessék a következő közbeszúrás: „Olyan fontosabb esetekben, a melyekre nézve a vizsgálati eredményt illetőleg a „jeles“ és „megfelelő“ osztályzat kívánatik meg, mint minimális követelmény, a kitzött cél nem tekinthető elérettnek, ha a vizsgáló csak „elégés“ osztályzatot nyer.“

Loavató bizottságok megalakítása. A honvédelmi miniszter leiratot intézett az ország törvényhatóságaihoz, ezek között Debreczen városhoz is azon felhívással, hogy az 1891-dik évben netán bekövetkező mozgósítás esetére a loavató bizottságokat minél előbb megalakítsák és a névsort február végeig hozza okvetlenül felterjesszék, a mi végből esetleg rendkívüli közgyűlés is tartandó az elnökök választása tárgyában. Mozgósítás esetén a közös hadsereg és a honvédség részére szükségelt lovak az 1888 évi loavatóbizottság eredménye alapján készített loavatósi terv szerint szerzendők be. Ezen terv szerint Hajdumegyében, Debreczenben és Beleszámítva 24708 db. lovalátatott. Alkalmasság osztályozatott összesen 4192. — 1068 háttas, 3097 háttas és 27 db. mállás. Ebből Debreczenre 326 háttas, 844 háttas, összesen 1068 db. alkalmas loval. A hadsereg és honvédség kivettelt lovalakulata az egész megyére 754 db. háttas, 1438 db. háttas, együtt 2192 db. lo. Debreczenben a 168/a. és a 167. sz. loavató bizottság; működik, melyekhez, Debreczenen kívül H.-V.-Pécs, M.-Pécs, Téglás, Alsó-Felső-Józsa és Hadházi községek tartoznak; a szobozló 168/b sz. avató bizottsághoz tartoznak Szobozló, Nádudvar, Tetétlen, P.-Ladány, Kaba, Szóvár és Földes; a h.-bőszörményi 166. sz. bizottsághoz Bőszörmény, B.-Ujváros, Egyek, Csege, Nánás és Dorog.

Debreczeni ev. ref. egyházmegye tanító egyesülete kérvényt intézett a képviselőházzhoz, hogy előhaladásuk biztosítása végett a tanítói fizetés minimuma 600 forintban állapíttassék meg, a nyugdíj törvény pedig revidisó alá vétessek. E kérvényt Szunyogh Szabócs a h. pályái kerület képviselője nyújtotta be. A csőtörökü ülésen kiadták a kérvényi bizottságnak.

A debreczen f. abonyi vasut megnyitása, melydecember hónapról elmaradt, közledek. A személyforgalom megnyitása végett (a teherúr forgalom már régebben megindult) a műtanrendőri bejárás valószínűleg még e hó folyamán megtörténik. Ezen vasuton is a zóna díj szabást léptetik életbe, csakhogy némi, bár jelentéktelen különbséggel az államvasuton érvényes taritától.

Uj iskolák építése. A belügyminiszter jóváhagyta a városi közgyűlés határozatának azt a részét, mely szerint a kishatvan-utczai, ispotálymelléti és nagycsapó-utczai ref. iskolák építésére szükséges 24000 fnt az iskolai alapból ideiglenesen kölcsön vétessek.

Hajdumegye nádudvari járása, közönségeiben főbírókká megválasztattak: Nádudvaron Fejér József, P. Ladányon, Balogh Sándor, Földesen, Domokos János. Tetétlen, Egri Dániel. Kabán, Hegedűs Sándor, Szóváton, Tót Imre. A többi állás betöltésénél lényeges változás nem történt.

Tisza István, mint forradalmár. Az E-s írja: Az osztrák klerikálisok véresszajú

közönségének: a Veterland-nak a magyarok iránt való szertelen gyűlölete ismeretes dolog. Szerencsére, a képmutató jesuita-ujság ellenségnek nem valami veszedelmes tényező, mert alig hihető, hogy egész frivolitással üzött gyanúsításai alatt észre ne vegye bárki is a foglalkozásszerűen folytatott izgatás lólábát. Alig van száma ennek az újságnak, a melyben ne találának a gyűlöletes nyelvtölgötésből valami bolondságot. Legutóbb azzal csinál magának kedvtelést, hogy a magyar fegyvergyárak vonatkozó híreket „Für den Fall einer Revolution“ (Forradalom esetére) cím alatt közli. Minthogy pedig a magyar fegyvergyár ügye most a magyar kereskedelmi és iparbank vezetőinek kezében van, e bank igazgatóságának elnöke: Tisza István az a veszedelmes ember, a ki a revolúció fegyvergyártására vállalkozik. A magyar ügyekbe való okatlan beavatkozás különben valóságos tébolya ennek az újságnak.

Hymen Gyenes Lajos városunk szülötte Fleischl Samu első ngy. fővárosi terménybizományi czég iradófnöke. es. és kir. tart. hadnagy e hó 14-én jegyezte el Fleischl Samu unokahágát Fleischl Ignác szőlősi földbirtokos lányát Szidóniát.

A királyi táblai felszerelése biztosítása végett hirdettet pályázat felett a hétéfői tanács ülés fog dönteni. Mint már írtuk, helybeliek is pályáztak. Ezért méltányosnak tartjuk, hogy a helybeliek ajánlatai a tanács által komolyan figyelembe vétessek és egyenlő föltételek esetén helybeli pályázóknak adassék előny.

Sétahangverseny tartatik holnap d. u. a Szikszay „Margit“ fürdőjében a következő műsorral: 1. Induló. 2. Nyitány „Stradella“ operából Flotowtól. 3. Phonograph-valzer (uj) Ziehrertől. 4. Serenade, fuvalára, kürtre (uj) Psttl-től. 5. Egyveleg a „Czár és ácsmester“ operából, Lorzingtől. 6. Nászinduló a „Szentivánéji álom“ból Mendelssohntól. 7. „A malomban“ (uj) Gillettől. 8. „Akarasz-e kedvesem lenni? (uj), polkamazur, Millöckertől. 9. Egyveleg „Rip Rip“ból Czapektől.

Zóna a nánaei vasuton. A deb.-nánaei vasut társaság jan. vagy febr. hónapban tartandó közgyűlésén veszi tárgyalás alá a zóna díjzabás behozatalát ezen a vasuton. — A kormány kész e tárgyban minden lehető könnyítést megadni.

Az aszfaltozás költségeinek befizetése. A Czegléd-, Széchenyi-, Nagy- és Kisvárad-utczák házirtokosai nemokára meg fognak kerestetni, hogy közgyűlési határozat és szabályrendelet értelmében az azon utczák aszfaltozás költségeinek reájuk eső fele részét telkeik utczai homlokzata arányában a város házipénztárába befizessék. A fizetések 1890-ik évi október hó 1-ő napjától kezdődő tizenkét egyenlő félelvi részletben az 1891. évi január hó 1-ő napjától számítandó 5% kamattal együtt, minden évben legkésőbb márczius és szeptember hónapok utolsó napján teljesítendők. A szerződés értelmében mindenkinek joga van kamatmegtakarítás végett az egész összeget egyszerre vagy nagyobb részletekben is kifizetni. A járda-építési költségekből esik a háztulajdonosokra: Széchenyi-utczán 9061 fnt 85 kr, Czegléd-utczán 11293 fnt 70/2 kr, Kisvárad-utczán 4696 fnt 3 kr, Nagyvárad-utczán 4221 fnt 31 kr.

Érdekes eljgyzés hire jelent meg a fővárosi lapokban, az, hogy Ujházy Ede, a nemzeti színház tagja, Ujházy Károly, Debreczen város kerületi orvosának fia, eljegyezte Székely Kornéliá szisszonyt, a szépségverseny hat év előtti nyertesét, aki még csak egy év előtt is a színészi iskolában növendéke volt a jeles művésznak. Egy más verzió szerint, a művész már nőül is vette Székely Kornéliá szisszonyt.

Uj ügyvéd. Dr. Lófkovits Márton budapesti gyakorló ügyvéd e hó végén ügyvédi irodáját (a decentralizáció folytán) Debreczenbe helyezi át.

A debreczeni kereskedelmi akadémia építő bizottsága az iskola terveinek elkészítésére két helybeli építészeti társas cézget kért föl. Az egyik Szikszay Lajos, Tóth István és Varga Ferenc építésszek; a másik czég: Rószler Richárd, Berger Jenő mérnökök és Horváth János építőmester. A bizottság azt is kimondotta, hogy terveket olyan építésszek is nyújthatnak be, a kik erre külön föl nem kérték és ha ilyen megbízás nélkül készített terv inkább megfelel az igényeknek és czélszerűségnek: nincs kizárva annak elfogadása.

A nagyváradai ipar-és keresk. kamara szardán választotta meg behivatásnokait. — Titkárrá választották dr. Sarkady Lajos ügyvéd jelölt Edvi Illés László, az aradi ipartestület titkára ellenében; iroda tisztte dr. Pállyi Ede adótiszt, a kinek másodtitkári czimet adtak, pénztárnokká Csobánecz Lajos. Most már megkezdheti önálló működését a Magyvárad város és Bihar megye területéből alakított nagyváradai ipar és kereskedelmi kamara, melynek alakítása olyan régi vágyát képezi a váradiaknak. — Ez által újra elszakadt egy kapocs, mely Váradot Debreczenhez fűzte.

Gyűjtés a felgyógyult elmebetegek számára. A nagyméltóságú m. kir. belügyminisztérium 556000/1890. szám alatt kibocsátott körrendeletével a gyógyult elmebetegeket segélyező egylet részére az országos gyűjtés eszközését czélba vevén: felhivatik a város lakossága, hogy — tekintve az egylet nemes emberbaráti czélját, — a gyűjtő izekkel megjelölő hatóság közegetek minél tömegesebb adakozásban részesíteni ne terbeltessenek Az

egylet czélja, a közzintézetekből gyógyultan elbocsátott vagyontalan elmebetegnek készpénzzel, ruhával, fehérművel, uti költséggel való támogatása. Debreczen, 1891. január 9. Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.

A P.-Ladányon megejtett előjáróság választás eredményéről pótlólag még ezeket közölhetjük: község gazdává Nagy Lajos, rendőr bíróvá Töke Lajos, esküdtékké Fekete József, Sz. Nagy József, Péntek Lajos és Ulveczky István, tiszteletbeli esküdtékké Szabadszállásy János és Kaczer Árpád, az önk. tüzoltó egylet főparancsnoka választattak meg.

Uj nagy téglagyár Debreczenben. Városunkban a tavasszal kezdetét vevő tömeges építkezésekhez szükséges nagyobb mennyiségű tégláról, mint biztos forrásból értesülünk, már csak azáltal is gondoskodva lesz, hogy egy öt millió évi termelő-képességgel bíró körmeneczet szándékozik egy konzorcium az újosztású földelken építeni; e czélból a Horváth Tamás-féle telket Rószler Richárd mérnök, Berger Jenő építész és Horváth János építőmester örök áron megvették. — Csak örömmel fogadjhatjuk ez újabb vállalatot, minek következtében az építkezési kedv bizonyára még inkább emelkedni fog.

A Debreczen vidéki homoki szőlőtelepekről, melyeket pár héttel ezelőtt bővebben ismertettünk, most a nagyváradi „Szabadság“ is megemlékezik — Az említett lap azt írja, hogy a nagyváradi l. sz. káptalan bagaméri, Tóth István és társai debreczeni lakosok pedig újléta szőlőtelepekről mint a lakosok talajt küldöttek megvizsgálás végett a földművelésügyi minisztériumból. A hivatalos vegyelemzés megállapította, hogy a felküldött minta immunitású talaj, a szőlő ültetésére alkalmas. Azonban a minisztérium nem vállal felelősséget a szőlőültetés sikeréért, és onnan szőlő vesszők szállítását sem engedi meg egyelőre, míg a siker nem mutatkozik. A homokföldben való szőlőtelepítést, melyet szakértők alkalmasnak és filokszera-mentesnek mondanak, ajánljuk szőlős gazdáink figyelmébe. Ez által a nagyban vesszélyeztetett szőlőtermelést, legalább némi tekintetben ismét helyre lehetne hozni.

Téli juhállomány a Hortobágyon. A Hortobágyra téli legeltetés végett egy hivatalos kimutatás szerint összesen 41791 db. juhot hajtottak ki a mult évi novemberben. Ez a nagy szám 59 nyáj között oszlik meg.

Kövesdy Jánosnak emlékkövet állítanak. Jankatárváról arról értesítik lapunkat, hogy az ottani hegybirtokosság, azon két katasztrális hold földért, melyet Kövesdy János volt szives nekik adományozni, elhatározta, hogy ezen föld kellő közepén felállítandó emlékkövel fogja megörökíteni az adományozó nevét.

A hadsereg élelmezése az átvonulásnál. A hivatalos lap ma a honvédelmi miniszternek a törvényhatóságokhoz intézett rendelkezést teszi közzé, mely megállapítja, hogy 1891-ben, átvonulás alkalmával, a közös hadsereg a honvédség legényiségének, örmesterétől és hasonló rendfokozatú altisztól lefelé, minden egyes legény részére a szállásadókának az általuk kiszolgáltatandó étkezésért; a katonai javadalmazásból mekkora összeg terítendő meg. Ezen összeget, a miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg a tisztántúli részekben tizenöt krajczárban szabta meg.

Szabolcs vármegye székhatárának építési ügyében két leirat is érkezett a napokban a belügyminisztertől. Az egyik leirat a bemutatott tervekhez észrevételeket, jóváhagyva a közgyűlésnek e tekintetben hozott határozatát. Sokkal nevezetesebb azonban a másik leirat. A vármegye közönsége elhatározta tudnillik, hogy 3 százalékos megyei pótdadó kivétele által biztosítva, 250,000 forintos kölcsön vétessek fel az árva pénzértékből a székház építésére a fedezésére. A miniszter a vármegye közönségének ezt a határozatát nem hagyhatta jóvá, mert — az arvaszék az e tekintetben fenáll szabályrendelet értelmében ilyenmü kölcsönök adására nincs feljogosítva, s még az esetben is, ha a szabályrendelet megfelelő módosítása által e nehézségen segíteni lehetne, a törvény azon rendelkezése, mely szeint arvaszéki kölcsönöknek biztosítékul háromszoros értékű ingaltan kötendő le, adott esetben tehát 750 000 forint, e kölcsön létesítését lehetetlenné teszi. Ajánlja a miniszter a vármegye közönségének, hogy kövesse át az utat, melyet más törnyhatóságok elfogadtak, tudnillik, hogy a megszavazott 3 százalékos pótdadót fedezetül kijelölve, valamely pénzintézetből szerezzék be az építés 250,000 frtnyi költségét.

Dr. Fon Antal megyénkbeli tehetséges fiatalember álladoan városunkban telepedvén meg Nagyuj-utca 1708 szám alatt a Bika szálló átelében levő, Balogh féle újonnan épült házban nyitotta meg ügyvédi irodáját.

Biharmegyei hírek. Ványek László posta és táviradatiszt N.-Váradról Debreczenbe helyezték át. — Nagy Mór, vértési földbirtokos esütörtökön esküdtöt hőséget Kapdebo Mariska szisszonyinak, Markovits Antal nagybirtokos kedves sógornőjének Igmádon. — Nagy-Szalontán a népszámlálás 12621 lelket talált, 2218-al többet, mint ezelőtt 10

évvél.
k ö n y
n-pszere
megyéje
Biharba
vezető
egyesül
álal. E
1000 fo
2858 fo
egyesül

zétette,
sára, ta
nyához
tuberku
hatóság
gümökő

— Az egy
a ki ne
még di
szony i
születet
alsóvár
az alsó
örök hű
dnak,
1838-ba
éves ko
leneg
mekénél
lás edd
a legy
Mikor
az öszk
rosszák
gosan o
nyajasa
kinek n
— „11
mikor
ügynök
egy na
esett s
mondta
vitézül
mások
ügynök
melyet
szegedi
a félig
betűzni
szüz .

méheca
n k sze
alkalmas
vamt
Dr. Ter
nek a n
módját
Többsz
és arra
mérge,
megy a
Könyve
gendő,
nikus b
áll be
lyeknél
táguu
tásu se
mikor
baj krö
eredmé
oly ese
nus (s
kor má
nált va
szív rh
dal bá
gyógyu
Még m
megszö
észlehe
gelyi h
elnöke
ládapú
kellott
dőtől.
latra j
fogja e
szómet
szonnet
nek mi
teljesen
Kálmár
méhosip
tották.

P
regévy
aposto
kesztőj

V
vényisz
kapott,

évek. — Bihar megyében a népkönyvtárak egy rövid év alatt oly mértékben lettek, hogy ma az ország egy megyéjében sincs annyi népkönyvtár, mint Biharban, összesen 46. Igen helyes és célravezető intézkedést léptetett életbe a kulturális egyesület a kiválóbb tanítók megjutalmazása által. E czimre a legutóbb tartott közgyűlésen 1000 forintot osztottak ki. Erre a célra eddig 2858 forint 21 krt költött az egyesület. Az egyesület tagjainak száma 1420.

Ujdonságok.

— Miből készül a Kochin? Koch dr. közvettette, különös tekintettel Wirochov támadására, találmányának történetét, lényegét. Találmány, vérmes reményeket nem fűz találmányához, csupán azt vitatja, hogy minden tuberkulózis ellen eddig használt szernél hatásosabb. A Kochin nem más mint tiszta gümőkór bacilluskórtól való glicerin-kivonat.

— Legöregebb asszony Magyarországon. Az egyetlen asszony széles Magyarországon, a ki nem hogy eltágnád az év számát, de még dicsekedik vele. Ez a szegedi csoda asszony: özvegy Jenei Péterné, Halász Éva, született 1776. december 24-én, Szegeden az alsóvárosban, férjhez ment 1802. okt. 26-án; az alsóvárosi Mátyás templomban esküdtött örök hűséget Jenei Péter jóravalló tanyai gazdának, aki tisztes életkort ért el, ugyanis 1838-ban költözött el az élők sorából, 70 éves korában. Ez a rendkívül nagy életkort ért asszony, mint a „Szeg. Híradó” írja, jelenleg Szatmáron lakik, a legfiatalabb gyermekénél, aki jelenleg 67 éves. A népszámlálás eddigi eredményéből az tűnik ki, hogy a legvénebb szegedi nő: Jenei Péterné. Mikor benyitott hozzá a népszámláló úrnők, az összehívott csonthalak, kipárnázott karosszékben ült. Ezer ráncu arcából barátságosan csillogott elő tört szemének fénye, nyájasan fogadta a népszámláló úrnőket, a kinek maga diktálta föl a szükséges adatokat. — „114 éves vagyok.” Az anyóka könyeztet, mikor férje felől kérdezősködött a népszámláló úrnők. — „Most is élhetne még szegény, egy napon erősen meghalt.” — Elmondta, hogy a szabadságharcban az unokái vitélül harcoltak, az egyik el is esett, a másik pedig nyomorék lett. Mutatott az úrnőknek egy százéves szerelmes levelet, melyet azóta ki tudja, merre, hol porladt szegedi posta irt hozzá. Az elszárgult papíron, a félig elmosódott írás között ki lehetet betűzni az egy sort: „Szűm nyugó érted drága szűz...”

— A méhcsipés mint gyógyító szer. A méhcsipés az orvosi tudományban is kezdőnek szerepel. A méhcsipést sikerrel alkalmazták oszós és középső bajok, valamint orbáncz és hasonló betegségek ellen. Dr. Tere-Marburg prágai orvos a méhcsipésnek a nép körében elterjedt és ajánlott gyógyhatását tudományos szempontból vizsgálta. Több mint száz betegre végzett kísérleteket és arra az eredményre jutott, hogy a méhcsipés, mely a szurálnál az emberi vérbe megy át, mindennemű oszós bajnál használatos. Könnyebb esetekben néhány csipés is elegendő, míg, makacsabb, különösen pedig krónikus bajoknál csak néhány száz csipés után áll be a javulás. Az előbbi esetekben, melyeknél a csipések alig okoznak fájdalmat, a gyógyhatás nem versenyezhet a megfelelő hatású salicylsavval vagy az antipirinnal, de mikor ez a két szer sem használható, és a baj krónikussá válik, a méhcsipés jó eredménnyel alkalmazható. E szer bevált még oly esetekben is, mikor már az oszós marasmus (sorvadás) egy neme fejlődött ki, s mikor már más szer vagy általában nem használható vagy pedig csak mulólag. Különösen a szív rheumatikus bántalmaknál, ha a gyulladás még nem jutott végére, a méhcsipés módjára lehet kisértet tenni. Persze a gyógyhatás is türelmet s kitartást igényel. Még mielőtt a rheumatikus fájdalmak teljesen megszűnnek, a betegnek általános javulás észlelhető. E gyógyhatásra vonatkozólag Gergelyi Kálmán az orsz. magyar méhcsipés elnöke is közöl két érdekes esetet. Egy családapának ismételt orbáncz volt. Agyban kellett festődnie s ez elvonta a hivatali teendőitől. De mint méhcsipésre arra a gondolatra jött, hogy orbánczát méhcsipésekkel fogja eltávolítani. Méhcsipésből kivett több méhet és pár csipést ejtetett az arcon. Huszonnégy óra múlva az orbáncz és csipésnek minden nyom eltűnt és ma az illető teljesen egészségesnek érzi magát. Gergelyi Kálmán maga izületi csuszban szenvedett és méhcsipések néhány óra alatt meggyógyították.

Gyászrovat.

P. Szathmáry Károly, ki számos történelmi regényt írt és a kisdudóvás egyik lebzugóbb apostola, a képviselőháznak pedig naplószervezője volt, meghalt.

Vachott Imre, hirneves írónk fia, ki törvényszéki aljegyző volt és utóbb elmebajt kapott, ma szintén meghalt a tébolyában.

Farsang.

A szabadelvű párt báljának híre pezsgésbe hozta városunk bálozni szerető családjait. Különösen az igazi debreczeni tekintélyes polgári elemnek kedvelt bálja a szabadelvű párti bál már évek óta. A rendezőség élén álló ifjuság gyakran gyűlésezik s serényen iolytatja az előmunkálatokat a bálhoz, melyet az idén még fényesebben akarnak rendezni az eddigiekénél is. A meghívók már legközelebb kikerülnek a sajtó alól s szégyel küldetnek.

A debreczeni asztalos ifjuság e hó 24-én a „Bika”, disztermében tartandó bálra a meghívók már szétküldtek. A kik netán tévedésből meghívót nem kaptak, s erre igényt tartanak, ez uton is értesítettek, hogy ebbeli igényeik a Tisza házában lévő Nagy Sándor butor raktárában sziveskedjenek az iránt lépéseket semmi.

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jó barátok, ismerősök, általában a mélyen tisztelt közönség, kik feledhetetlen jó apánk, nagyapánk, néhai Kis Mihály végzettségétől megjelentek s bánatunkat enyhítették, fogadják meleg köszönetünket. Debreczen 1891. jan. 17. A gyászoló család.

A négyelet által ma este az „Arany Bika” disztermében tartandó tombola-estélyen kisorsolando tárgyakat ajándékozta nekünk: Komlóssy Imréné úrnő egy szép süteményes tálat, Szostina Lajosné úrnő 12 db oszonnatányért. További adományokat ezentul is szívesen fogad és a nagyérdemű közönséget az estélyen minél nagyobb számban való részvételre kéri: a rendezőség.

Köszönetnyilvánítás. A f. évi január 14-én tartott „Jogászbál” alkalmából a jogász segítő egyesület javára felülfizetett Mélt. Révész Balint püspök ur 5 frtot. Fogadják köszönetemet nagylelkű adományáért. Fráter Béla jogász segítő egyesületi elnök.

Színház.

Gróf Zichy Géza A. m. kir. operaház és nemzeti színház új intendánsa, ki jelenleg néhány napig Tetélen családjánál tartózkodik, február elején foglalja el intendánsi állását és februártól fogva állandóan Budapestben fog lakni a várban országgház utcai sajt palotájában.

K. Hegyessy Mari asszony a budapesti nemzeti színház jeles művésznője csak egyszer lép fel színpadunkon, kedden, a vöröskereszt egyetel javára. A művésznő és az ötös bizottság között folyt alkudozások nem vezettek célhoz, s így a tervezett vendég szereplés elmarad. Legnagyobb akadály az volt, hogy bérletszűnetes előadást tartani nem lehet, mert különben nem lehetne lejátszani virágvasárnapig a bérletet. Már pedig bérletfolyamban, rendes napi költség mellett, féljövdelemre oly kevés bevétele számíthatni, a melylyel a művésznő meg nem élégdethetik. A további vendég szerepléseknek is alighanem ez a körülmény lesz az akadály.

Egy kedvencünk, Péchy Kálmán jutalomjátéka volt Aradon tegnapelőtt nagy közönség előtt. A fiatal színésznek, midőn megjelent, három gyönyörű habékoszorút és többféle ajándéktárgyat nyújtottak fel, zúgó, erős taps kíséretében, mely az est folyamán többször megújult a Péchy játéka, mely jól átgondolt volt, s gyakran nevetett is.

A színházi műsort a zürzavaros események miatt nem lehetett megállapítani. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy keddig játszik a színtársulat. Vasárnap: „Nagyapó”, hétfőn: „Ingyenélők”, kedden: K. Hegyessy Mária felléptével „Leocoevreure Adrienne”.

Kocsis Etel városunk szülöttje, s színtársulatunknak volt tehetséges tagja most a fővárosban tanul s az orsz. zeneakadémiának szorgalmas növendéke. Pályáján igen szépen halad előre, s mint a „Pest Lloyd”-ban olvassuk a napokban a katonai szaktudományi és és kaszinó egyetel egyik társas estélyen énekelt sikerrel.

A színház válság még mindig tart, s megoldása csak akkor várható, ha holnap a polgármester ur hazaérkezik. — Vértesi István főjegyző tegnap délután sürgönyözött Budapestre a polgármester urnak, hogy a miniszteriumban sürge az ez évi színházi subvenció kérdését, hogy hazajöven, a 3500 forintból rögtön segítséget nyújthassanak a zavarban lévő színtársulataknak.

Utómmal írhatjuk, hogy a város kebelében hajlandóság mutatkozik arra, hogy a subvencióból a hátralék kifizetésével kihúzzák a bajból a színtársulatot.

Igy aztán a consortium dolga el lesz intézve valahogy, s az előadások akadálytalanul fognak tovább folytatni. Sokkal rosszabbul állanak a Valentín és György ügyei. Az igazgatósági irodát meg se

lehet közelíteni a végrehajtásoktól. Naponként 5-6 foglalat eszközölnek.

A városi tanács által elrendelt leltározás megtörtént. A tavalyi leltár felvétele óta 2400 forintnyi értékkel szaporodott a leltár.

Ohajtjuk, hogy ezek a kellemetlen és zürzavaros események véget érjenek már, hogy a színtársulat komoly munkához láthasson, s módot találjon reá új darabokkal és jó előadásokkal, hogy a közönség a színházat látogassa.

Hentallerné Pauli Mariska a szegedi színház kedvelt primadonnája szerdán, — ha addig a színházi zavarok elsimulnak, — négy estére terjedő vendéglátókat kezd meg színpadunkon.

Törvényszéki csarnok.

Törvényszékünkél a jövő hét folyamán a következő bűnügyekben fog végtárgyalás tartatni és felsőbb bírósági ítéletek kihirdettni.

Január 21-én: Salamon Istvánné és társai elleni ügyben orgazdaság miatt végtárgyalás. — Kerékgyártó Sándor és társai elleni magánakmegsértés miatti ügyben végtárgyalás. — Sós István elleni súlyos testi sértési ügyben végtárgyalás.

Január 22-én: Gulyás Gábor és társai elleni lopási ügyben végtárgyalás. — Boros Julánna lopási ügyében curiai ítélethirdetés. Kelemen Sándor súlyos testi sértési ügyében curiai ítélethirdetés. Kovács Mihályné és társai súlyos testi sértési ügyében kir. táblai ítélet. Göttesmann Fanni lopási ügyében curiai, — Balog Róza lopási ügyében kir. táblai, — Tischler Jakab és társai emberölési ügyében kir. táblai, — Nagy Sándor és társai lopási ügyében curiai, — Juhász József és társai súlyos testi sértés ügyében curiai, — Fischbein Albert és társai sikkasztási ügyében a curiai, — Sánta Istvánné súlyos testi sértés ügyében a curiai, — Lévai Bálintné lopási ügyében a kir. táblai ítélet.

Január 23-án: Kovács Károly elleni gyújtogatási ügyben végtárgyalás. — Sz. Kovács János gyújtogatási ügyében végtárgyalás. — Farkas András lopási ügyében végtárgyalás.

Apróságok.

Olosó kalap. — Oh milyen szép kalapom van szólítja meg a csinos kis x-nét egyik barátja. Mennyibe került? — Nem sokba edesem — válaszol a kis menyecske — csupán két ájulásba és néhány szivgörcsbe.

Hangversenyen.

Fiu: Hallja, édes papa, hogyan kezeli az a művész a csellót... Mily tiszta hangok... Igazán, azt hinné az ember, hogy hegedűn játszik. Atya: Hát miért nem játszik mindjárt hegedűn?

Szerkesztői üzenet.

K. urnak P. Ladány. Tudósítását elkövese kaptuk. — miután két nappal előbb már értesítették lapunkat az ottani választásról. — Azért csak egy részt adjuk ki pótlólag levelének. — Jövőre sziveskedjék lehetőleg rögtön tudósítani.

DEBRECENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, Vasárnap, 1891. Január 18.

páros bérletben:

Nagyapó.

Vigjáték 5 felv.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Med. univ.

Dr. Borbély Imre fogorvos

Lakik főtér 17II. szám.

Rendel naponta d. e. 9-12-ig.

d. u. 2-5-ig.

Odvás fogak vagy azok gyökereinek eltávolítását, fogtöméseket (plombirozás) arany, amalgam, cementtel stb.: műfogak betételével a hiányzó tökéletes pótlását, a fogak tisztítását szakértelemmel gyorsan eszközöli.

Előírása után készült, kitűnő hatásának bizonyult fogpora, szájjize és fogkefeje, kapható Debreczenben az összes gyógyszerárakban, valamint Szent Királyi és Kalenda műipar áru üzletében. Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

GYENES LAJOS

NŐI DIVAT RAKTÁRA. DEBRECENI FŐTÉR VÁROSHÁZ ÉPÜLET

Ajánl a farsangi idényre:

Alkalmi és bál kelleméket,

Pelúche, seiyem, virág és egyéb DISZITÉSEKET,

Bál belépők, Keszyük,

Legyezők, Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Mindentéle

vizi betegség ellen, ugymint az ezekből eredő betegségek: sárgaság, lép és májdaganatok, légzési nehézségek stb. legjobb szer, a hirneves

Hydropsin

(orvosoktól ajánlva) Grobstein Sec-gyógyszertára Gmunden gyógyhely, felső Ausztria. Egy üveg ára gyógyszerhasználati utastással 1 frt. Csomagolással 1 frt 20 kr.

Ideg-betegeknek.

(Általános idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, benuulás, emlékezőtehetőség gyengülés) ajánljatik, egy új, felette nagy sikerrel koronázott és előkelő orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlott, a mellett, igen egyszerű, gyógymódi megismerkedés. Kimerítő körülírást ingyen ad Dr. ROTHSCHNEK EMIL gyógyszer-tartára Debreczenben.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére. Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkökögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségül legjobb sikerrel használtatik. A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a tenebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 26 kr.

Kárpáti mellthea

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a tenebb felsorolt betegségeknek. Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerész-nél Kasán. Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárakban. (Telefon hálózat 5 ik szám.)

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy

Debreczenben

Nagy-uj-utozán 1708. szám

alatt a „BIKA” szálló átellenében levő

Balogh-féle házban

ügyvédi irodát

nyitottam

tisztelettel

Dr. Fon Antal ügyvéd.

Becsét veszti
 a legválasztékosabb étel is.
 ha nincs étvágyunk. Az étvágy gerjesztésére úgy, mint mindenemü gyomor bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.
Egger díjntalmazott szódapasztilláit.
 Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógytáraiban, valamint az
Egger A. Fia
 czég gyógyszer-különlegességi gyárában Bécs-Nussdorf.

Rémi Zsigmond
 nemzeti szállodája
 BUDAPEST, váci-utca 22. sz.
 Aulított bátorodom I. rangú szállodámat legközelebbi Pestre jövele alkalmával becses figyelmébe ajánlani. Szállótám a város legszép pontján fekszik, a szobák legelegánsabban vannak berendezve.
Szobaarak
 80 krajczártól felfelé.
 Hosszabb ideitartózkodásnál jelentékeny árengedmény
 kiváló tisztelettel:
Rémi Zsigmond.

A karácsonyi és ujévi ajándékoknak beszerzett tul nagy raktáramban fennmaradt férfi, fiu es gyermek öltönyöket
 a téli évad előhaladottsága folytán is tetemesen leszállított áron árusítom
 Egy téli kabát 5 frttal olcsóbb mint ezelőtt.
 Egy egész férfi öltöny 3 frttal olcsóbb mint ezelőtt.
 Egy egész gyermek vagy fiu öltöny majdnem a bevásárlási áron.
 Utazó bundák, köpenyek és minden más e szakmába vágó áruk tetemesen leszállított áron.
FÉNYES MÖR
 a MIKLÓS-UTCZA sarkán.

DEBRECZENBEN legnagyobb választék

legolcsóbb bevásárlási forrás.

MEGHIVÁS.
 A „B.-Ujvárosi takarékpénztár“
VII-ik rendes KÖZGYŰLÉSÉT
 folyó évi február hó 1-én, délelőtt 10 órakor, a nagyvendéglő nagytermében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.
 Kelt B.-Ujváros, 1891. évi január 13-án.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:
 1. Az 1890. évi mérleg előterjesztése.
 2. Igazgatóság jelentés.
 3. Felügyelő bizottság előterjesztése.
 4. Két igazgatósági tag, megválasztása.
 5. Netaláni indítványok.

Jegyzés. A zárszámadás, ugyszintén az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése a kögyülés előtt 8 nappal az intézett helyiségében megtekinthető.

ELADÓ
akác-zuzifa.
 Értekezhetni:
Engeszer Józseffel
 Szt.-Anna-utca 2266. sz. alatt (Márton László ur házában.)

Alkalmi menyasszonyi ajándék tárgyak
 legnagyobb választékban
Porcellán, Üveg Chinaezüst, Bronce és Majolika ujdonságok, Ét., Kávé-, Tea- és Mosdókészletek, Majolica és Teracotta virágtartók, különféle czélszerű és hasznos dísz tárgyak és Müipar czikkek.
 Dittmar- és Brünnér-féle
Salon függő és asztali lámpák,
 a legújabb

Villám és Meteor égőkkel
 ugyszinte valódi
erfurti Makart osokrokot
 ajánl szabott gyári áruk mellett
KASZANYITZKY ENDRE
 előbb
 KUHINKA ISTVÁN K. Debreczen.
 Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik

ELADÓ
 a város alatt (Várad-utcai homokhegy-nél) lévő
50 hold majorsági föld
 (homok föld)
 a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt.
 Ez áll 30 hold szánt földből, a többi dísznövizalásra vagy szőlő tenyész tésre igen alkalmas. — Gyümölcsös fákkal is el van látva.
 Értekezhetni Varga-utca 2526. sz. a. a tulajdonossal.
 8179. tkv.
 1890.

III. Arverési hirdetményi kivonat.
 A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a debreczeni ref. egyház végrehajtónak Sarkadi István és neje végrehajtást szenvedő elleni 882 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén lévő s a debreczeni 2242. számú telekjegyzőkönyvben I. 2368. és 6678. hrsz. alatt Sarkadi

István s neje Szalai Julianna nevérejegyzett ház és Ondódi földre az árverést 7438 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi február hó 12-ik napján d. u. 3 órakor, a debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át 743 frt 80 krt k és s pénzben, vagy az 1881 : LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1890. évi Október hó 21. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

NAGY KÁROLY
 kir. tszéki bíró.

Zongorák részlet fizetésre
SCHMIDT S.
zongorák, hangszerek- és zeneművek raktára

Debreczen, Föter.
Nagy-Várad, Széchenyi-szálloda.
 Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint Debreczenben 14 év óta fennálló
zongora- hangszer és zenemű-raktáramat
 ujo'ag berendeztem és a nagyérdemű közönség könnyebbitésére nov 1-én **Nagyváradon is fiók-raktárt** nyitottam. Üzletemben a legkitünőbb bel- és külföldi zongorák, pianinok és harmoniumok nagy választékban, jutányos árban kaphatók. Ugyszintén régi átjatszott zongorákat becserelek.
 Zongora hangolások és javítások, ugy helyben, mint vidékre a legpontosabban eszközöltetnek
 Ajánlom továbbá finom kijatszott hegedűimet, mindenféle finom olasz burokat, mindenemü hegedű-részeket, ugyszintén a legújabb szerkezetű kintornákat.
 A n. é. közönség szives pártfogását kérve, marad am teljes tisztelettel
SCHMIDT S.,
 zongora-, hangszer- és zenemű raktár tulajdonos.

Zongorák, pianinok bérbe adatnak.

Zongorák, pianinok bérbe adatnak.

A legjobb világhírű szájviz.
!! Orvosilag megvizsgálva és rendelve !!

40 éves jó hírnév! Száj és fogbetegségek u. m. a fogak tágulása, fogfájások, gyuladások, daganatok, a száj kellemetlen szaga vérző foghús, fogkő lerakódás, legbiztosabban meggátoltatnak a világhírű valódi cs. és királyi udvari fogorvos

Dr. POPP Anatherin-szájvizének
 naponta való használata által.
 Tetemesen nagyobb palackokban 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 krral.

mely öv-szerűl szolgál min. denféle fogfájás és szájbetegség ellen, jónak bizonyult torok öblögető az idült torokbajoknál — s nélkülözhetlen az ásványvizek használatánál s a dr. POPP-féle fogpor vagy fogpaszta egyidejű használata mellett, mindenkor egészséges, szép fogak nyerhetők.

Dr. POPP-féle foglomba, az odvas fogaknak kitömésére, Dr Popp-féle n ö v é n y s z a p p a n mindenemü bőrküteg ellen különösen fürdők számára, Dr. Popp-féle napraforgó virágo-laj-szappan, Vénus szappan, a jelenleg legjobb s legfinomabb pipere divat-szappanai s a bőr finomítási tekintetében fölülmulhatlanok.

Árak: Anatherin fogpaszta szelencékben 1 frt 22 kr., illatos fogpaszta 35 kr. olajszappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr.

A hamisított Anatherin szájviz megvételelől, mely a vegyelemzés szerint a fogakra káros hatással van, mindenki határozottan óvakodjék.

Kaphatók: Bécsben I. Bognergasse 2., valamint Debreczenben: Tóth Béla, (főraktár) Dr. Rothschnek V. E., Balázs A. Mihálovits István, Muraközy L. örökösai, Örvényi Ottó, Szilágyi P. M., Tamássy Béla, Füleky P. urak gyógyszer-tárában, ugyszinte Szent-Királyi és Kalenda, Csanak J. és Schwartz B. urak üzleteiben és Magyarországon minden gyógyszer-tárában, gyógyfűszer-üzletében és illatszerek kereskedésében. Kérjük határozottan Dr. Popp gyártmányait és ne fogadjunk másokat.